

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/487/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4410206129
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4410206129.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: N. H. I., bytom B., L. XX, zastúpený JUDr. Annou Jamborovou, advokátkou, Farská 5, Nitra, proti odporcom: 1/ H. P., bytom O., C. XX, 2/ Q. P., bytom O., G., obaja zastúpení Mgr. Helenou Farkašovou, advokátkou, Nové Zámky, Žerotínová bašta 1, o zaplatenie sumy 37.177,19 eura s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne v druhom rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 30. apríla 2014 č.k. 10C/142/2011-561, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu v druhom rade zaplatiť navrhovateľovi sumu 37.177,19 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,50% ročne zo sumy 18.256,66 eura od 01. 02. 2010 do zaplatenia a zo sumy 18.920,53 eura od 18. 05. 2011 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v zostávajúcej časti návrh zamietol a o trovách konania si vymienil rozhodnúť do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Po právnej stránke posúdil vec podľa § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 458 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 657, § 559 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 2 a § 563 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Za preukázaný mal zistený skutkový stav, v rámci ktorého nebolo sporné, že navrhovateľ dňa 22. 04. 2008 poukázal zo svojho účtu na účet odporkyne v druhom rade sumu 570,000,- Sk a dňa 07. 05. 2008 a 09. 05. 2008 spolu sumu 550.000,- Sk a to, podľa tvrdenia navrhovateľa, z titulu zálohy na kúpu bytu, ktorý mal zabezpečiť odporca v prvom rade. Odporkyňa v druhom rade namieta titul poskytnutých finančných prostriedkov navrhovateľom na jej účet a tvrdí, že navrhovateľ jej týmto spôsobom vrátil požičané finančné prostriedky, ktoré mu požičala na základe ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, ktorú mali uzavrieť začiatkom roku 2008 na celkovú sumu 1.120.000,- Sk, t.j. 37.177,19 eura. Stanovisko odporkyne, že išlo o vrátenie pôžičky, súd prvého stupňa nepovažoval za presvedčivé. Za nespochybniteľné mal skutočnosť, že odporkyňa v druhom rade disponovala dostatkom finančných prostriedkov, aby z nich dokázala ňou tvrdenú sumu navrhovateľovi požičať. Samotná solventnosť odporkyne v druhom rade však ešte neznamená sama o sebe, že zmluvy o pôžičke aj uzavrela. Na platnosť zmluvy o pôžičke je postačujúca aj ústna forma, preto prípadné zmluvy o pôžičke uzavreté medzi navrhovateľom a odporkyňou v druhom rade by nebolo možné považovať za neplatné. Pre súd prvého stupňa však bolo neakceptovateľné, aby odporkyňa v druhom rade začiatkom roku 2008 uzavrela v ústnej forme na celkovú sumu 37.177,19 eura dve zmluvy o pôžičke s navrhovateľom, ktorý bol pre ňu cudzí človek a zároveň bez toho, aby pri uzatváraní týchto zmlúv boli prítomné nestranné osoby, pretože jej syna, t.j. odporcu v prvom rade a synovu manželku, H. za nestranné osoby nie je možné považovať a z tohto pohľadu ich výpovede vyhodnotil ako nedôveryhodné. Odporkyňa v druhom rade nepreukázala zabezpečenie týchto pohľadávok voči navrhovateľovi, pričom sa jedná o značnú finančnú čiastku, pri ktorej pri bežnej opatrnosti a za uvedenej situácie sa veriteľ musí primeraným spôsobom zabezpečiť pre prípad, že by pôžička nebola

vrátená včas. Argumentáciu odporkyne v druhom rade, že dôveryhodnosť navrhovateľa odvodzovala z vyjadrenia svojho syna, odporcu v prvom rade je nepostačujúca, nepresvedčivá, nedostatočná a účelová. Na základe týchto dôvodov dospel súd prvého stupňa k záveru, že návrh v časti o zaplatenie sumy 37.177,19 eura je voči odporkyňi v druhom rade dôvodný. Navrhovateľ jednoznačne preukázal, že medzi ním a odporkyňou v druhom rade vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia, pretože preukázal, že odporkyňa v druhom rade získala bezdôvodné obohatenie v tejto výške, keďže jej boli poukázané na jej účet finančné prostriedky bez právneho dôvodu z účtov navrhovateľa, ktorému vznikla tým majetková ujma. Za preukázanú mal aj príčinnú súvislosť medzi bezdôvodným obohatením odporkyne v druhom rade a vznikom majetkovej ujmy navrhovateľa. Navrhovateľ v priebehu celého konania zotrval na svojich stanoviskách, tieto zopakoval aj v trestných konaniach. Navrhovateľ svoje tvrdenie vo vzťahu k odporcovi v prvom rade nedokázal podporiť ďalšími dôkaznými prostriedkami, z ktorých by bolo možné vyvodiť pasívnu legitímáciu odporcu v prvom rade v konaní. Postoj navrhovateľa zostal voči odporcovi v prvom rade len v rovine ničím nepodloženého tvrdenia a preto návrh voči nemu zamietol. Navrhovateľovi sa nepodarilo preukázať, že odporca v prvom rade získal bezdôvodné obohatenie na úkor navrhovateľa a už vonkoncom sa mu ju nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť medzi vznikom majetkovej ujmy navrhovateľa a prípadným bezdôvodným obohatením odporcu v prvom rade. Dospel k záveru, že odporkyňa v druhom rade sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu navrhovateľovi v časti istiny 18.920,53 eura nasledujúcim dňom po doručení návrhu vo veci samej, t.j. dňom 18. 05. 2011 a v časti istiny vo výške 18.256,66 eura dňom 01. 02. 2010, t.j. nasledujúcim dňom po dni, ktorý navrhovateľ určil v písomnej výzve na splnenie povinnosti (navrhovateľ požadoval zaplatenie sumy do 31. 01. 2010). Výška úrokov z omeškania 8,50% ročne je v súlade s právnym predpisom (navrhovateľ požadoval nižšiu výšku úrokov, ako určuje nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.), preto mu ju súd prvého stupňa priznal. O náhrade trov konania rozhodne podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (zákon číslo 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „OSP“) do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok súdu prvého stupňa napadla odvolaním odporkyňa v druhom rade dôvodiac, že navrhovateľ neuniesol ťarchu dôkazného bremena, nepredložil a nevyprodukoval také dôkazy, ktoré by jednoznačne potvrdili ním uplatnený nárok. Zotrvala na svojich tvrdeniach, že navrhovateľovi sumu 570.000,-- Sk a 550.000,-- Sk požičala, finančné prostriedky boli odovzdané v obývačke rodinného domu na ul. T. niekedy v mesiaci február 2008 za prítomnosti jej syna H. P. a nevesty H. P.. Výpoveďou odporkyne v druhom rade a svedkyne H. P. svoje tvrdenia preukázala, finančné prostriedky navrhovateľovi požičala ako prejav dobrej vôle, pretože jej syn H. P. spolupracoval s navrhovateľom a zároveň sa jej syn zaručil za dôveryhodnosť navrhovateľa. Vrátenie finančných prostriedkov zo strany navrhovateľa bolo v rámci súdneho konania preukázané skutočnosťou, že tieto prostriedky poukázal navrhovateľ na účet odporkyne v druhom rade. Odporkyňa v konaní hodnovernými dôkazmi preukázala, že v rozhodnom čase disponovala dostatočným množstvom finančných prostriedkov, s navrhovateľom nebola v žiadnom zmluvnom vzťahu, tvrdenie, že sumu navrhovateľ previedol na účet odporkyne v druhom rade za účelom zabezpečenia, resp. kúpy bytov je pre ňu prekvapujúce, tieto finančné prostriedky od nej žiadnym spôsobom nevymáhal. Ak finančné prostriedky nemali byť poslané na účet odporkyne v druhom rade, z akého dôvodu navrhovateľ ich žiadal späť až 15. 01. 2010 a nie skôr, keďže ich na účet odporkyne zaslal v roku 2008. Ďalej zotrvala na svojom tvrdení, že s navrhovateľom uzavrela ústnu zmluvu o pôžičke v celkovej sume 1.120.000,-- Sk, ktorú sumu jej navrhovateľ týmto spôsobom vrátil. Navrhovateľ neuniesol ťarchu dôkazného bremena, nepredložil a nevyprodukoval také dôkazy, ktoré by jednoznačne potvrdili ním uplatnený nárok a preto navrhuje zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh navrhovateľa odvolací súd zamietne.

K odvolaniu odporkyne v druhom rade sa v písomnom podaní vyjadril navrhovateľ nesúhlasiac s jej tvrdením o neunesení dôkazného bremena, nakoľko predložil dostatok dôkazov, ktoré potvrdili jeho nárok na rozdiel od odporkyne v druhom rade, ktorá si vymýšľala rôzne teórie, ktoré nevedela logicky a ani inými dôkazmi preukázať. Odporca v prvom rade úplne ignoroval súd a deň pred pojednávaním údajne odišiel aj s manželkou a dvomi maloletými deťmi do zahraničia, pričom odporkyňa v prvom rade údajne nevedela, kde sa nachádzajú. Zotrval na svojich tvrdeniach z priebehu dokazovania na súde prvého stupňa o tom, že odporkyňa v druhom rade mu poskytla pôžičku za záhadných a nepresvedčivých okolností. Nikdy nebol na adrese ul. T. XX B. Z., kde mala byť pôžička poskytnutá, pôžičku nepotreboval, nakoľko disponoval dostatkom finančných prostriedkov. Nemyslí si, že odporkyňa v druhom rade by bola tak neopatrná a naivná, že takýto veľký obnos by mu odovzdala bez akéhokoľvek písomného potvrdenia. Domnieva sa, že účel platby v poznámke zo dňa 22. 04. 2008 uvedený ako „vyplácanie bytu nájomné“ je jednoznačný. Ak by išlo o vrátenie pôžičky, určite by to tam bolo aj uvedené, pretože by to bolo hlavne v jeho záujme. Je to nespochybniteľný dôkaz, že finančné prostriedky boli poskytnuté a že boli poskytnuté za účelom zabezpečenia bytu, ktorú skutočnosť jednoznačne potvrdil aj svedok N..

K.. Nesúhlasí so zamietnutím jeho návrhu voči odporcovi v prvom rade, avšak odvolanie v tejto časti nepodal z dôvodu rýchlejšieho ukončenia konania a nezvyšovania nákladov konania. Navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania odporkyne v druhom rade podľa § 205 ods. 1, ods. 2 OSP, súd viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa podľa § 213 ods. 1 OSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 156 ods. 3 OSP, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne v druhom rade vo veci samej nie je opodstatnené a preto napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V danej veci súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rozsudok aj v dostatočnej miere a správne tak po právnej, ako aj skutkovej stránke odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 219 ods. 2 OSP, iba poukazuje.

Podľa § 120 ods. 1 OSP účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd iba poznamenáva, že podľa § 120 ods. 1 OSP sú účastníci povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že navrhovateľ jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom preukázal, že na účet odporkyne previedol sumy 570.000,- Sk dňa 22. 04. 2008 a 500.000,- Sk dňa 07. 05. 2008 a sumu 50.000,- Sk dňa 09. 05. 2008. Taktiež navrhovateľ preukázal, že tieto finančné prostriedky boli poskytnuté z titulu zálohy kúpnej ceny na kúpu bytov, ktoré mal navrhovateľovi zabezpečiť odporca v prvom rade, syn odporkyne v druhom rade. Odporkyňa nárok navrhovateľa neuznáva tvrdiac, že jej navrhovateľ týmto spôsobom vrátil požičanú sumu na základe zmluvy o pôžičke uzavretej vo februári 2008 ústnou formou. Je nesporné, že zmluva o pôžičke uzavretá podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka nemá predpísanú písomnú formu, je možné uzavrieť túto zmluvu aj ústne. Zmluva má charakter reálnej (nielen konsenzuálnej) zmluvy, čo znamená, že k vzniku právneho vzťahu k pôžičke je potrebné odovzdanie veci dlžníkovi. Bez toho nedôjde k vzniku právneho vzťahu pôžičky. Až odovzdaním predmetu zmluvy dochádza k právnomu dôvodu vzniku pôžičky. K odovzdaniu predmetu pôžičky pri peňažnej pôžičke môže dôjsť nielen fyzickým odovzdaním požičanej sumy, ale aj bezhotovostným prevodom na účet dlžníka. Dôkazné bremeno ohľadne tvrdenia, že bola uzavretá zmluva o pôžičke a že bolo podľa nej dlžníkovi aj plnené, spočíva na veriteľovi (v danom prípade na odporkyne v druhom rade). Túto skutočnosť môže veriteľ preukázať písomnou zmluvou o pôžičke alebo dlžobným úpisom, ktorým sa dlžník zaviazal na majetkové plnenie druhovo určených vecí, spravidla peňaží veriteľovi. Ak veriteľ nemá takúto písomnosť k dispozícii alebo ak je písomný doklad neúplný, musí poskytnutie pôžičky preukázať inými dôkaznými prostriedkami. V prípade, že veriteľ neunesie bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno o existencii pôžičky, musí rozhodnutie súdu vyznieť v jeho neprospech. Preto v danej veci, ak odporkyňa v druhom rade tvrdí, že navrhovateľ jej tieto finančné prostriedky poskytol z titulu vrátenia požičanej sumy, bolo jej povinnosťou preukázať jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke došlo a že na základe tejto zmluvy o pôžičke došlo k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov. V priebehu celého konania na súde prvého stupňa odporkyňa v druhom rade tieto skutočnosti iba tvrdila, nepredložila a ani nenavrhol súdu vykonať žiadny dôkaz, ktorým by toto tvrdenie preukázala. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že iba subjektívne tvrdenie odporkyne v druhom rade, bez predloženia dôkazov o tom, že došlo medzi ňou a navrhovateľom k uzavretiu zmluvy o pôžičke a následnému reálnemu odovzdaniu peňaží je pre potvrdenie správnosti jej tvrdení nepostačujúce. Odporca v prvom rade H. P., syn odporkyne v druhom rade, v konaní pred súdom prvého stupňa vypočutý nebol, avšak v trestnom konaní vo svojej výpovedi tvrdil iba skutočnosti uvádzané jeho matkou, pričom na podrobnosti a okolnosti poskytnutia pôžičky si nepamätal. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa má pochybnosti o vierohodnosti výpovede svedkyne H. P., ktorá je manželkou odporcu v prvom rade a nevestou odporkyne v druhom rade. Za tejto rodinnej situácie nie je možné prihliadať na výpoveď svedkyne, ako na dôkaz preukazujúci pravdivosť tvrdenia odporkyne v druhom rade o poskytnutí pôžičky navrhovateľovi. Navrhovateľ jednak tým, že predložil listinné dôkazy o poskytnutí finančných prostriedkov odporkyne v druhom rade, jeho tvrdenie podporil aj výpoveďou svedok N. Y. K.. Súd prvého stupňa v danej veci po skonštatovaní, že nebolo preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke, správne posúdil spor medzi účastníkmi konania titulom bezdôvodného obohatenia v zmysle

ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď navrhovateľ bez právneho dôvodu a právneho vzťahu medzi ním a odporkyňou v druhom rade previedol na jej účet sumu v celkovej výške 37.177,19 eura. Odporkyňa v druhom rade, ktorá túto sumu prijala a o ktorú sumu sa bezdôvodne obohatila, (keďže vykonaným dokazovaním nebol preukázaný žiadny právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou v druhom rade, na základe ktorého by navrhovateľ bol povinný plniť odporkyňu v druhom rade peňažné plnenie), je povinná túto sumu podľa § 451 ods. 1 a § 456 Občianskeho zákonníka vydať tomu, na úkor koho sa predmet bezdôvodného obohatenia získal, v tomto prípade navrhovateľovi.

Odporkyňa v druhom rade v podanom odvolaní iba opätovne poukazovala na ňou tvrdené skutočnosti, na ktoré poukazovala už v priebehu prvostupňového konania, s ktorými sa vysporiadal už súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Odvolací súd z tohto dôvodu, najmä s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, keďže sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím a s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na tieto dôvody iba ďalej poukazuje a opätovne sa k týmto namietaným skutočnostiam nevyjadruje.

S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, lebo prvostupňový súd si vyhradil také rozhodnutie podľa § 151 ods. 3 OSP na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 224 ods. 4 OSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.